
Recenzovaný článek

Bojové použití lehké pěchoty: taktika LOV Iveco

Combat Use of Light Infantry: Tactics with LMV Iveco

Karel Zetocha

Abstrakt: Lehká obrněná vozidla představují novou kategorii techniky, pro kterou dosud nebyly rozpracovány specifické postupy jejího použití. Cílem textu je doplnit obecné taktické postupy lehké pěchoty pro aktuální potřeby výcviku jednotek s LOV Iveco. V textu jsou rozpracovány bojové drily na vozidlech a taktické postupy pro použití jednotek s LOV Iveco v boji. Zdrojem informací pro zpracování postupů byly zkušenosti z nasazení a výsledky živé simulace bojového nasazení jednotek s LOV Iveco. Zpracované postupy mohou být podkladem pro přípravu těchto jednotek. Použití lehkých obrněných vozidel zároveň ukázalo konstrukční limity této techniky. LOV Iveco nemohou naplnit roli primárních vozidel jednotek lehké pěchoty v konvenčním konfliktu. Hlavním důvodem je jejich nízká odolnost.

Abstrakt: Armored Light Multipurpose Vehicles represent a new category of equipment and no specific tactical procedures have yet been created. The aim of the text was to develop general tactical light infantry procedures for the current training needs of units with Iveco LMVs. In the text, combat battle drills on vehicles and tactical procedures for the use of light units equipped with the LMV Iveco have been created. Combat deployment experience and results of live simulation were main source of information for development of LMV tactics and procedures. Presented procedures can be used for training of units equipped with LMV Iveco. The use of light armored vehicles also showed the design limits of this technique. LMVs Iveco cannot fulfill the role of primary vehicle of light infantry units on a conventional battlefield mainly due to their low level of endurance.

Klíčová slova: Armáda České republiky; taktika; lehké jednotky; motorizovaná pěchota; LOV Iveco.

Key Words: Army of the Czech Republic; Tactics; Light Unites; Motorized Infantry; LMV Iveco.

ÚVOD

Vyzbrojení vojenské jednotky specifickou technikou vyžaduje i rozpracování specifických taktických postupů a bojových drilů. Možnosti a omezení konkrétní techniky se vždy promítnou do taktických postupů a způsobu výcviku. Zavedení lehkých brněných vozidel Iveco jako primárního vozidla lehké pěchoty proto vyžaduje doplnění doktrinárních dokumentů AČR a výcvikových manuálů. Cílem následujícího textu je doplnit stávající taktické postupy aplikované v Armádě České republiky. Potřeba takového doplnění byla vyvolána zavedením nové techniky s jejímž použitím neměly jednotky AČR zkušenost. LOV IVECO bylo nejprve AČR užíváno v omezeném počtu na úrovni družstvo a četa (čtyřmístná verze) v podmínkách asymetrického konfliktu v Afghánistánu. Výstavba praporů lehké pěchoty vybavených LOV IVECO a jejich zařazení do sestavy brigád znamenalo nový rozměr použití této techniky. Vozidla nejsou konstrukčně určena pro roli primárního bojového vozidla jednotky stupně rota, či prapor při vedení konvenčního boje. Jejich využití tímto způsobem je ojedinělé a vyžaduje zavedení specifických taktických postupů.

Následující text proto nejprve ukazuje technické možnosti zavedené techniky a dále na příkladech ukazuje způsoby použití lehké pěchoty. Největší prostor je věnován rozpracování jednotlivých bojových drilů a vybraných taktických postupů motorizovaných jednotek vyzbrojených LOV IVECO. Předposlední část článku naznačuje možnosti rozvoje lehké pěchoty a v závěru jsou shrnuty některá doporučení pro rozvoj lehké pěchoty.

1. TERMINOLOGIE, METODOLOGIE A ZDROJE INFORMACÍ

Obecným cílem článku je doplnění poznatků současné taktiky. Taktika je nejnižší úroveň vojenského umění. *„Vojenské umění je základní nejdůležitější součástí vojenské vědy. Zabývá se zkoumáním problematiky přípravy a vedení války, operací a boje. Zahrnuje strategii, operační umění a taktiku.“*¹ Taktika *„je nejstarší, nejpropracovanější a nejnižší součástí vojenského umění, je v ní nejvíce propojena teorie s praxí. Zabývá se přípravou a vedením boje. Zkoumá objektivní zákonitosti ozbrojeného boje a na tomto základě vypracovává jeho zásady.“*²

Vojenská věda patří mezi společenské vědy.³ Pro vlastní zkoumání využívá široké palety metod sociálních věd. Jednou z moderních metod sociálních věd je počítačová simula-

¹ VEJMEJKA, Oto a kolektiv, Vojenský výkladový slovník vybraných operačních pojmů, Vyškov : Správa doktrín Ředitelství výcviku a doktrín, 2005, s. 290.

² Ibid. s. 257.

³ ČEP, David, KUBEŠA, Milan, ZONA, Pavel, ZŮNA, Pavel. Studijní text předmětu Vojenská historie, Katedra, Katedra celoživotního vzdělávání Fakulty ekonomiky a managementu Univerzity obrany 2013, s. 4-9 (on-line). Dostupné z: <https://moodle.unob.cz/mod/resource/view.php?id=25275> (přístup leden 2018).

ce. Vojenská věda má v této oblasti velký náskok oproti ostatním vědám ze dvou důvodů. Především ozbrojený zápas, který je hlavním předmětem zkoumání vojenské vědy, lze simulovat mnohem úspěšněji než sociální realitu, protože podléhá zákonitostem, které do značné míry vycházejí z technických parametrů použitých zbraní. Dále je faktem, že armády dlouhodobě cíleně budují robustní centra počítačové simulace pro potřeby výcviku a ověřování předpokladů a disponují potřebnými zdroji ze státního rozpočtu.

Specificky vojenskou doménou je tzv. živá simulace. Jedná se o simulaci operačního prostředí, nepřítel i boje s nasazením reálných osob. Činnost a pohyb jednotlivců, techniky i celých jednotek a výsledky boje jsou zaznamenávány a vyhodnocovány prostřednictvím počítače. Metoda živé simulace byla důležitým zdrojem informací pro zpracování dále uvedených taktických postupů. Mezi nejvýznamnější zdroje patří poznatky ze cvičení provedených v JPMC Hohenfels.⁴

Použitou technikou pro sběr informací byla primárně technika zúčastněného pozorování. Kromě metody živé simulace bylo využito poznatků z reálného výcviku i nasazení roty lehké pěchoty. Zvláštní přínos pro autora mělo nasazení lehké roty v rámci plnění úkolu ochrany provinčního rekonstrukčního týmu v Afghánistánu. Dále to byla účast organických rot lehké pěchoty na mezinárodních cvičeních Ground Pepper ve slovenském prostoru Lešť. Mnoho podnětů přinesla i příprava lehké roty do zahraniční operace v rámci výcviku pro NATO Responce Forces.

Nezbytnými podklady pro přípravu taktických postupů je znalost technických parametrů techniky a výzbroje. V případě LOV Iveco se jedná především o příručky pro obsluhu a údržbu samotného vozidla⁵ a zbraňové stanice.⁶ Základním podkladem pro taktické použití vozidla je publikace Příručka pro provoz a použití LOV IVECO.⁷ Výcvik lehké pěchoty v AČR vychází z programu výcviku pro výsadkové jednotky.⁸

Všeobecnou inspiraci pro taktiku lehkých jednotek poskytují publikace zpracované armádou USA pro použití tzv. Stryker Brigade.⁹ Cennou pomoc představují i taktické postupy rozpracované u 43. výsadkového praporu, vycházející z praktických zkušeností s nasazením jednotky v afghánském Fajzabádu. Příslušníci výsadkového praporu zde získali zkušenost s nasazením lehké pěchoty jako ochranné jednotky v podmínkách Afghánistánu a pro potřebu vlastního výcviku rozpracovali základní bojové drily lehké pěchoty na vozidlech Land Rover.

4 Konkrétní poznatky z mezinárodních cvičení prováděných metodou živé simulace zatím nejsou zahrnuty v centrální databázi Lessons Learned AČR.

5 Příručka pro obsluhu a údržbu lehkého obrněného vozidla bojového Iveco M65E19WM 4x4 LOV 50 B, PRAGA-Export s.r.o., 2010, 4. vydání, Publ. č. 1003-1204-CZE-00.

6 IVECO M65E19WM 4x4 CZ/II ZST zbraňová stanice. Učebnice pro výcvik operátora zbraňové stanice. Praha, 2009. 6104-4301-CZE-00.

7 Příručka pro provoz a použití LOV IVECO, Vyškov 2014 Pub-31-11-04.

8 Programy přípravy výsadkových mechanizovaných jednotek, Prog-1-3/Vys, Správa doktrín ŘeVD Vyškov, Praha 2005.

9 FM 3-21.9 SBCT Infantry Platoon and Squad, Department of the Army 2010, (on-line). Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/attp/attp3-21-9.pdf> (přístup srpen 2017).

2. VÝHODY A OMEZENÍ LOV IVECO

Schopnosti a možnosti použití lehké pěchoty v AČR jsou determinovány technickými parametry LOV Iveco. Vozidla Iveco byla pro nově vzniklé prapory lehké pěchoty nakoupena v roce 2009.¹⁰ LOV Iveco je konstrukčně určeno k přepravě a podpoře lehkých jednotek, při patrolování, průzkumu, či doprovodu (např. týmu civilních specialistů). Iveco poskytuje osádce ochranu před výbušnými systémy a částečnou ochranu před přímou střelbou (STANAG 4569 úroveň 2) do ráže 7.62 mm. Vozidlo může vést útok na pěchotu, nebo neobrněné cíle.¹¹

Z výše uvedeného zároveň vyplývají omezení pro použití vozidla. Především vozidlo chrání osádku před účinky přímé střelby malých ráží, avšak systémy samotného vozidla nejsou chráněny vůbec. Průstřely z čelní strany, kde jsou umístěny chladiče motoru, způsobí únik chladicí kapaliny a zastavení vozidla řádově do desítek minut. I čelní útok na pěchotu je pro LOV Iveco nouzovým manévrem, který pravděpodobně povede k neobojeschopnosti vozidel. Nečekaný kontakt za přesunu na vozidlech s připraveným nepřítelem bude mít pro jednotku katastrofické následky. Pro LOV Iveco není čelní obrat k nepříteli vhodným manévrem (na rozdíl od bojových vozidel), jedinou možností je zůstat v pohybu a vyhledat kryt.

Většina vozidel Iveco v AČR je vybavena zbraňovou stanicí Kongsberg M151A2 Protector s lafetovaným kulometem M2HB ráže 12.7 mm. Zbraňová stanice reprezentuje světoovou špičku ve svém oboru a představuje silnou stránkou vozidla. Zbraňová stanice vybavená denní kamerou i noční termo kamerou umožňuje využití vozidla pro pozorování a průzkum. Při této činnosti je ale omezujícím faktorem malá kapacita baterie zbraňové stanice, která znamená potřebu startovat motor již po cca 2 - 4 hodinách pozorování, což s sebou přináší demaskování vozidla. LOV Iveco může ničit i lehce pancéřované cíle a při správném seřízení lze vést přesnou střelbu krátkými dávkami na vzdálenost přesahující 1000 m. Zároveň se projevuje klasická slabina spojení velkorážního kulometu a dvounápravového vozidla – značný rozptyl při delší dávce způsobený „rozkmitáním“ vozidla. Masivní zbraňová stanice na střeše posouvá těžiště vozidla vzhůru, což se negativně odráží na jízdních vlastnostech. Vzhledem k nestabilitě podvozku nemůže LOV Iveco vést efektivní mířenou palbu za pohybu. Pohyb jednotky v boji musí být prováděn formou skoků, vždy jedna část jednotky kryje postup druhé části ze statické pozice.

Silnou stránkou vozidla jsou přesuny po zpevněných komunikacích. Rota lehké pěchoty dokáže do tří dnů provést pozemní přesun na vzdálenost více než 1500 km s pomocí jedné doprovodné cisterny. Malé rozměry LOV Iveco jsou výhodou při plnění úkolů na komunikacích s civilním provozem, zvláště při poskytování ochrany za přesunu ve městech.

¹⁰ Smlouva LOV, viz Smlouva na pořízení 90 kusů lehkých obrněných vozidel podepsána: Tisková a informační služba MO 2009, (on-line). Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/smlouva-na-porizeni-90-kusu-lehkych-obrnenych-vozidel-podepsana-15574/> (přístup srpen 2017).

¹¹ Technické informace k vozidlu IVECO a jeho verzím v AČR viz např. A report 2012, roč. 15, č. 6, s. 23-26, ISSN 1211-801X, (on-line). Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/casopisy/a-report/areport_6_2012.pdf (přístup únor 2017).

Na druhou stranu je kolové vozidlo o dvou nápravách a celkové hmotnosti přes 7000 kg omezeno v pohybu mimo zpevněné komunikace. Tato slabina se projeví především za zhoršených povětrnostních podmínek. V rozbahněném terénu nemůže vozidlo téměř opustit zpevněnou komunikaci. Zvláštní pozornost je proto třeba věnovat plánování pohybu jednotky při hrozící změně počasí. Pokud jednotka např. zaujme postavení mimo boj na suchém terénu, který se následkem deště promění v rozbahněný, může se stát, že toto postavení bude jednotka opouštět několik hodin a nebude schopna splnit následující úkol. Zároveň není jednotka schopna reagovat na činnost nepřítele (dělostřelecký přepad, či vzdušné napadení). Velitel čelí dilematu, kdy je nutné maskovat vozidla v terénu a zároveň být připraven k rychlému opuštění zbudovaných postavení. Zaujímání a opuštění rozmístění mimo boj vyžaduje mnohem delší čas než u mechanizovaných jednotek, jeho zvládnutí na úrovni rota a výše předpokládá vysokou úroveň vycvičenosti všech řidičů a velitelů. Výše uvedené omezení je nutné brát v úvahu zvláště při plánování manévru kombinovaných uskupení, kdy je nutné časově sladit manévr jednotek na pásovém a kolovém podvozku.

Silnou stránkou LOV Iveco je jejich vybavení dvěma moderními radiostanicemi (Harris AN/PRC 152) s výkonnými zesilovači, dále GPS DAGR, vozidlovým komunikačním systémem, rušičem VF signálu a notebookem s BVIS. Vozidla tak mohou plnit např. roli rádiové retranslace pro ostatní jiné jednotky. Jsou schopny vést utajený rádiový provoz, předávat údaje o vlastní poloze a přenos datových zpráv. Bezproblémové zvládnutí všech možností moderní spojovací techniky zároveň klade zvýšené nároky na připravenost jednotlivců a na systém technické podpory. Diagnostika a odstraňování závad vysílaček a zesilovačů (která probíhá ve spolupráci se zahraničním výrobcem) vyžaduje časové období přesahující 6 měsíců. Je proto nutností udržovat skladové zásoby spojovacích prostředků, aby byla možná jejich obměna na technice v případě závady, jinak hrozí dlouhé omezení bojeschopnosti jednotky.

3. POUŽITÍ LEHKÉ PĚCHOTY S LOV IVECO

Obecně je použití lehkých jednotek upraveno v doktríně:

„Lehké síly (Light Forces). Lehké (neobrněné) síly disponují vysokou strategickou mobilitou, mohou být lehce přepravovány vzduchem kamkoli na světě. Tvoří je pěchota (horská pěchota) a motorizované jednotky. Často jsou jedinou silou, která je cvičena pro operace ve specifickém prostředí (hory, arktické oblasti nebo džungle) a ve složitém terénu. V případě, že mají dostatek prostředků, zabezpečení a výcvik, mohou být nasazovány i jako aeromobilní síly. Pěší jednotky mohou operovat v každém terénu, za všech hydrometeorologických podmínek a jsou schopny plnit řadu úkolů v rámci různých konfliktů, zvláště v operacích jiných než válka. Díky možnostem jejich rychlého nasazení mohou být rozhodujícím druhem vojska v rychle se měnících operacích. V takových případech mohou rychle převzít iniciativu, zmocnit se a držet území a soustředit palbu k zastavení protivníka ve vymezeném terénu. Pěchota operuje převážně v noci nebo při snížené atmosférické dohlednosti. Tyto jednotky jsou vhodné

zejména pro operace v náročném terénu, popř. v obydlených nebo zastavěných prostorech. Mohou rychle pronikat do týlu protivníka a plnit tam speciální úkoly nebo se připojit k obrněným silám. Pěchota s využitím organických prostředků a podpůrných zbraňových systémů dosahuje výrazných výsledků. Tyto síly však postrádají komplexní palebnou sílu a ochranu živé síly. Jejich zranitelnost může být do určité míry snížena rozptýlením, utajením nebo opevněním. Jejich nedostatečná palebná síla může být určitým způsobem vyvážena přednostním vyžádáním nepřímé palby dělostřelectva a blízké vzdušné podpory¹².

Z výše uvedeného je nutné vycházet při plánování taktického použití jednotek vyzbrojených LOV IVECO. Pouhé zhodnocení technických parametrů LOV, ale k zpracování taktických postupů nestačí. Druhou částí jsou zkušenosti z reálného nasazení jednotek s LOV. Od zavedení LOV do AČR plnily prapory lehké pěchoty řadu úkolů, které obsahují celé spektrum operací, od nebojového nasazení na území ČR po mezinárodní cvičení, simulující vševojskový konflikt na úrovni brigáda.¹³ V následující části budou tyto zkušenosti všeobecně zhodnoceny.

Silnou stránkou lehkých jednotek je výše zmíněná schopnost rychle provádět dlouhé přesuny. Jednotky lehké pěchoty jsou dostupným mocenským nástrojem obranné politiky. Jedná se o úkoly typu demonstrace síly, kdy je lehká pěchota schopna provést rychlý přesun a svou přítomností v ohrožené oblasti demonstrovat odhodlání státu nasadit sílu v případě eskalace konfliktu. Stát tak má možnost pružně reagovat na vývoj situace a demonstrovat politickou vůli přijetím rychlých a reálných vojenských opatření (viz např. přesun vojenských jednotek do Pobaltí).

Důležitou skupinu úkolů představuje střežení a zabezpečení podpory v operacích. V současných konfliktech (konvenčních i asymetrických) je zabezpečení jednotek podpory nezbytností. Schopnost střežení navíc vystoupila do popředí zvláště v poslední době, při plnění úkolů na území ČR. Jako příklad je možné uvést nasazení LOV Iveco pro střežení areálu ve Vrběticích, nebo trvalou připravenost vozidel posílit střežení státní hranice. V případě podobných úkolů, které bude AČR jistě plnit i v budoucnosti, je oceňována již zmíněná schopnost jednoduchých a levných přesunů v civilním provozu. Dále je využívána schopnost zbraňových stanic vést pozorování ve dne i v noci. Dlouhodobé (v řádu měsíců) nasazení LOV na střežení je ekonomicky efektivnější, než využití dražších typů bojové techniky. Jakkoli např. nasazení ve Vrběticích odhalilo řadu technických nedostatků, které jsou ale relativně snadno řešitelné, schopnost střežení je silnou stránkou jednotek s LOV.

Významné jsou též úkoly zajištění bezpečnosti pro civilní experty pohybující se na bojišti (např. rekonstrukční týmy). Čety s LOV díky své pohyblivosti a kvalitní zbraňové stanici dokáží tyto úkoly efektivně plnit. Zároveň je ale třeba zmínit, že nasazení v Afghánistánu

¹² Pozemní síly v operacích, Vojenská doktrína Pub-31-10-01, Vyškov 2011, s. 127.

¹³ Okrajově stojí za pozornost nebojové úkoly plněné na území ČR jako je prezentace AČR na veřejnosti. V praxi se jedná o činnost, které se jednotky věnují takřka nepřetržitě. LOV Iveco zde vyniká schopností jednoduchého a především nenákladného přesunu po civilních komunikacích. Lehká pěchota je proto často využívána k prezentaci armády při oslavách, stejně jako k přesunům jednotek společně se spojenci přes území ČR.

ukázalo i na slabiny LOV typu Iveco. Mezi hlavní patří nízká úroveň ochrany lehkého vozidla, která vůbec nechrání klíčové systémy vozidla a neochrání posádku před silnými náložemi, střelbou z kulometů, nebo RPG. Další slabinou je nízký počet členů osádky, který znamená, že v případě potřeby mohou z každého vozidla sesednout maximálně tři vojáci, což je nízký počet pro řešení komplikovanějších taktických situací na bojišti. Srovnání LOV Iveco s vozidly stejné kategorie (např. MaxxPro), vychází pro Iveco nepříznivě.¹⁴

Poslední kategorií jsou taktické úkoly plněné především v konfliktu s pravidelnou armádou nepřítele. Jedná se např. o průzkum, boj na zdrženou, boj s pěšími/výsádkovými jednotkami, čištění zastavěných oblastí, útok, obrana, či podpora útoku mechanizovaných jednotek. Zapojení motorizované pěchoty do konvenčního boje zahrnuje i scénáře nasazení brigádního úkolového uskupení (BÚU), v jehož sestavě se nachází i lehký motorizovaný prapor. Mezi slabá místa BÚU současně AČR patří omezené schopnosti jednotek bojové podpory a existence jen dvou mechanizovaných praporů v sestavě. Dva mechanizované prapory nabízejí jen omezené množství taktických variant při plánování na úrovni brigáda a neumožňují veliteli brigády sestavit dostatečně silnou zálohu pro řešení negativního vývoje na bojišti (contingency planning). Lehké prapory pak jsou jedinou možností, jak alespoň provizorně nahradit chybějící schopnosti. Motorizované jednotky musí tedy být připraveny plnit i úkoly, které zahrnují boj s mechanizovanými jednotkami nepřítele, při kterém se ocitají v nevýhodné pozici. Úkolem slabší jednotky je v takovéto situaci většinou získávat čas, nikoliv zničit nepřítele.

Slabší pozice lehké pěchoty (palba, manévr, ochrana) nemusí nutně znamenat porážku. Předpoklady pro vítězství slabšího proti silnému jsou teoreticky dobře známé, patří mezi ně: informační převaha, skryt, klamání, překvapení, součinnost více druhů vojsk a rychlost provedení. Složitější otázkou je správné detailní rozpracování modelových taktických situací pro konkrétní jednotky, jejich doplnění potřebnou výzbrojí a následné secvičení taktických manévrů na vysokou úroveň provedení, což jsou nutné podmínky k zvýšení pravděpodobnosti úspěchu v reálném boji (dosažení teoretických předpokladů).

Jednotky motorizované pěchoty AČR měly možnost testovat provedení taktiky boje se silným nepřítelem pouze v rámci výcviku. Nejvíce poznatků k použití LOV Iveco v konvenčním boji přinesla, již zmíněná, mezinárodní cvičení na úrovni brigáda. Zvláště cenné jsou zkušenosti z cvičení ve výcvikovém prostoru Hohenfels (SaberJunction a Allied Spirit), kde simulační systémy umožňují přiblížit se podmínkám reálného boje. Jelikož LOV Iveco byla donedávna v AČR novinkou (neexistovaly taktické manuály), velitelé disponující zkušeností od mechanizovaných a tankových jednotek se zde teprve učili lehkou pěchotu využívat. Konvenční taktika nasazení lehké pěchoty na LOV Iveco s mechanizovanými a tankovými jednotkami se formovala za pochodu metodou pokus/omyl. Pro každého velitele, který měl možnost se podobného cvičení účastnit, se jednalo o nesmírně obohacující zkušenost. Konkrétnímu provedení vybraných taktických činností se budou věnovat následující kapitoly.

¹⁴ Zkušenosti jednotek AČR z operace ISAF, Kniha 8, Kapitola 10 Pozemní síly, Vyškov 2014, s. 72.

4. BOJOVÉ DRILY S LOV IVECO

Účelem bojového drilu (BD) je secvičit společné postupy, které zajistí rychlé provedení správného manévru v reakci na konkrétní situaci, nebo signál. V situacích, které vyžadují rychlý manévr (nejčastěji kontakt s nepřítelem) není možné čekat na povel pro každého jednotlivce, všichni musí zareagovat okamžitě jako celek. BD proto předem rozpracovávají reakce na modelové situace na bojišti, které jsou následně vysvětleny a secvičeny se všemi členy jednotky. Zároveň je ale nutné všeobecné pochopení modelové situace a schopnost velitelů reagovat na konkrétní podmínky (METT-TC). Každý model (BD) je nutným zjednodušením, každý jednotlivec toto musí v průběhu výcviku pochopit a být následně schopen projevit správnou vlastní iniciativu dle konkrétní situace. Zvláště pro lehkou pěchotu je rychlá reakce na vývoj situace podmínkou přežití.

Při následném rozpracování bojových drilů a taktiky nebude věnována pozornost činnosti sesednuté pěchoty, neboť ta již je podrobně rozpracována v řadě publikací. Je třeba připomenout, že lehká pěchota je připravována i na nasazení bez vozidel a v kombinaci s aeromobilní schopností může plnit úkoly jednotek typu rangers. Tato část schopností lehké pěchoty ale není součástí tohoto textu. Taktéž zde není rozpracována taktika použití lehké pěchoty ve specifických podmínkách, kde představuje zvláštní kategorii silná stránka lehkých jednotek – boj v zastavěných oblastech.¹⁵ Záměrně budou vynechány i bojové drily na vozidlech v oblasti patrolování a C-IED (shromaždiště, zastávky, prohlídka okolí), které jsou již také podrobně rozpracovány a jejich provedení zůstává stejné bez ohledu na konkrétní typ vozidla.

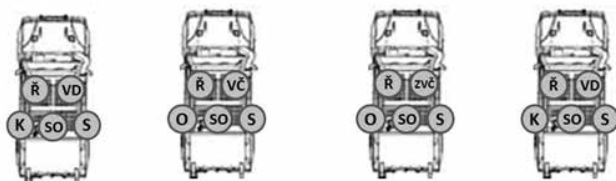
K plnému pochopení dále rozpracovaných BD lehké pěchoty je nutná znalost současné organizace těchto jednotek. Četa je základní samostatnou manévrovou jednotkou lehké pěchoty. Z důvodu názornosti a pro potřeby výcviku, kdy je nejprve je nutné dosáhnout sladění na úrovni osádka a družstvo, jsou BD v tomto textu rozpracovány pro družstva. V reálném nasazení se ale budou pohybovat vždy minimálně dvě družstva společně. Přehled uspořádání čtyř lehké pěchoty poskytuje obrázek.

¹⁵ Viz ZETOCHA, Karel, KARÁSEK, Tomáš, *Vojenské rozhledy*, Jak se připravit na boj v zastavěném prostoru? Zkušenosti z výcviku pěší roty, 2015, roč. 24 (56), č. 3, s. 172–189, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on-line). Dostupné z: www.vojenskerozhledy.cz

Organizační struktura

Četa lehké pěchoty má dvě družstva a každé družstvo dvě vozidla			
Osádka, technika, zbraně			
Vozidla 4x LOV 50B – pětímístné			
4x kulomet M2HB 12.7 mm lafetovaný			
4x RPG 7 za jízdy uloženo v zadním boxu			
Ⓥ	Velitel čety	Ⓡ	4x Řidič
Ⓥ	Zástupce VČ	Ⓚ	2x Kulometčík (FN MINIMI)
Ⓥ	2x Velitel družstva	Ⓞ	2x Přesný střelec (DRAGUNOV)
Ⓞ	4x Střelec – operátor (M2HB)	Ⓢ	4x Střelec (ÚP BREN)

Obrázek č. 1.: Organizační struktura čety lehké pěchoty

Klasickým bojovým drilem každé jednotky je reakce na kontakt. Dril musí jasně popsat činnost každého jednotlivce a bylo proto nutné jej upravit pro potřeby jednotky s LOV. Detailně zde budou popsány následující drily: reakce na kontakt: vzdálená léčka; vyjít z kontaktu: odsun zraněného/ odtah vozidla / opuštění vozidla; reakce na kontakt: blízká léčka. Tyto drily jsou sevíčovány na úrovni výcviku družstva a představují primárně návod pro činnost jednotky při kontaktu se slabším nepřítelem.

4.1 Reakce na kontakt: vzdálená léčka

Vzdálenou léčka je nazývána situace, kdy je jednotka napadena ze vzdálenosti přesahující cca 50m.

4.1.1 Opuštění prostoru

Primární reakcí lehké pěchoty na kontakt je opuštění prostoru.

Kdo vidí z jakého směru je vedena palba na vozidlo, hlásí např.: „Kontakt na 3. hodině, vzdálenost 200 metrů, 2 střelci za valem“.

Velitel jednotky velí: „Vzdálená léčka, zrychlit, zrychlit!“; informuje ostatní vozidla o kontaktu; podává prvotní hlášení na nadřazený stupeň.

Řidič zvýší rychlost a snaží se vyjet z léčky (doporučeno nepřekračovat 60 km/hod – nehoda vozidla může zhoršit situaci).

Střelec-operátor (SO) vozidla nacházejícího se ve smrtící zóně vytáčí zbraňovou stanicí do směru kontaktu a vede krycí palbu a zároveň informuje velitele o pohybu nepřítele,

zda byl umlčen, či zničen; po vyjití z kontaktu vytáčí stanici zpět do směru, který má určený v rámci sestavy čtyry pro zajištění pozorování v rozsahu 360 stupňů. Stejnou činnost provádí SO každého dalšího vozidla, které projíždí smrtící zónou.

Při opuštění prostoru na „6“ (např. zablokovaná komunikace): velitel jednotky velí: „obrat 180, vyjití z kontaktu na šestou hodinu“. Pokud to situace umožňuje, je vhodné prováďet obrát bez sesednutí. Provedení obrátu se sesednutím viz 4.1.3. Vyjití z kontaktu.

Po vyjití ze smrtící zóny podá osádka tříbodové hlášení (ACE Report) a velitel podá hlášení nadřízenému. První vozidlo vyhledá místo pro zastávku – jednotka provede shromaždiště.

4.1.2 Sesednutí:

Komplikovanější situace nastává, pokud je jednotka nucena z jakéhokoli důvodu zastavit a sesednout.

Kdo vidí překážku/nepřítele, nebo z jakého směru je vedena palba na vozidlo podává hlášení např.: „Kontakt na 3. hodině, vzdálenost do 200 metrů, 2 střelci za valem“.

Velitel jednotky velí: „Vzdálená léčka, stop, stop; nepřítele ničit!“.

Řidič vytáčí vozidlo pravým/levým předním rohem do směru kontaktu, SO vozidla ve smrtící zóně vytáčí zbraňovou stanici do směru kontaktu, ničí nepřítele palbou a zároveň informují velitele o pohybu nepřítele, či zda byl umlčen.

Velitel jednotky velí: „Sesednout“.

Osádka sesedne: první sesednou zadní kraje (S, K, O) a vyhledají kryt, následně sesedne VD a zaujme pozici za sestavou, ze které má přehled o činnosti sesednutého prvku. Po vystoupení každý zavírá dveře od vozidla. Organizace sesednutého prvku: VD řídí palbu a manévr; O/K ničí nepřítele; 2x S záloha – šetří munici, pozoruje „6.hodinu“, přípravu doplnit munici pro kulomet M2HB.

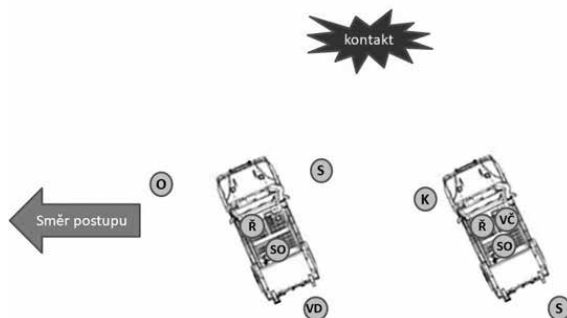
Vozidlový prvek: VČ řídí manévr jednotky a palbu M2HB; Ř pozorují a hlásí výsledky palby, připraveni manévrovat s vozidlem, připraveni doplnit munici pro kulomet M2HB; SO vedou palbu, pozorují, podávají hlášení – jsou na spojení přímo s VČ. ZVČ komunikuje s nadřízeným, vyžaduje podporu.

Nepojízdné vozidlo: velitel poškozeného vozu podá tříbodové hlášení (ACE Report), zvláště upřesní možnost/nemožnost odtahu vlastními silami jednotky. Po vyřešení kontaktu velitel jednotky začne organizovat odtah či vyproštění vozidla. Řidič nepojízdného vozidla na povel začne připravovat vozidlo k odtahu,¹⁶ vyčká příjezdu odtahového vozidla. Nadřízený stupeň (VČ/ZVČ) upřesní přesun sesednuté osádky nepojízdného vozidla z místa incidentu. Provedení viz např. „vyjití z kontaktu“.

4.1.3 Vyjití z kontaktu: odsun zraněného/ odtah vozidla /opuštění vozidla

Pokud po reakci na kontakt není možné umlčet/zničit nepřítele, následuje nutnost provést vyjití z kontaktu. Tento BD je využíván, pokud je jednotka (družstvo, nebo četa) přinucena provést manévr ve smrtící zóně, při pokračujícím kontaktu.

¹⁶ Viz Příručka pro provoz a použití LOV IVECO, Vyškov 2014 Pub-31-11-04., 5.5. Vyprošťování a vlečení vozidla s. 73-75

Obrázek č. 2.: Schéma provedení BD Reakce na kontakt – vzdálená léčka

VČ/ZVČ musí vyhodnotit situaci a rozhodnout zda vozidla budou pokračovat vpřed, vzad couváním nebo se otočí na místě. Jednotka provádějící manévry je již obvykle podporována palbou jiné jednotky z další pozice.

Velitel velí např.: „provést obrát 180°“. VD předává povel a kontroluje pozice sesednutého prvku. Vozidla provádí obrát.

Sesednutá osádka ve smrtící zóně nenasedá, na povel velitele se přesune po týmech za vozidla. SO zintenzivní palbu na nepřítele a kryje sesednutý prvek. VD hlásí VČ připravenost k zahájení manévru.

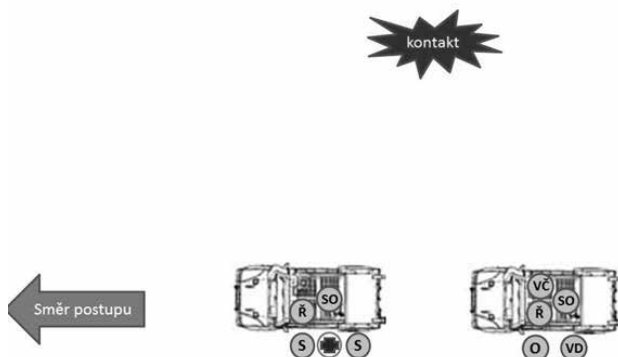
Velitel velí např.: „300 metrů vyjít z kontaktu vpřed“; řidiči rychlostí chůze přesunou vozidla; sesednutý prvek se kryje za vozidly - nesnaží se vést palbu, VD se obvykle pohybuje jako poslední. V bezpečném prostoru na povel velitele osádka nasednou do vozidel, přičemž SO vedou palbu na nepřítele. Pokud to situace vyžaduje, poslední vozidlo kryje „6. hodinu“.

Odsun zraněného v kontaktu.¹⁷ Na povel velitele se jedno vozidlo přesune do pozice mezi zraněným a nepřítelem. Dva příslušníci sesednutého prvku provedou nejnutnější ošetření a připraví zraněného na improvizovaný odsun. Odsun ze smrtící zóny probíhá dle výše uvedeného.

Pokud na místě zůstane nepojízdné vozidlo, rozhodne velitel o odtahu, či opuštění nepojízdného vozidla. V nouzi možno poškozené vozidlo též tlačit (u LOV IVECO vede k poškození – plastové nárazníky...). Odtah vozidla viz bod 4.1.2. Zanechání nepojízdného vozidla na bojišti velitel konzultuje s nadřízeným, odpovídá za vyjmutí vysílaček, notebooku a GPS (případně kulometu).¹⁸ Po vyřešení incidentu osádka podá tříbodové hlášení (ACE Report) a velitel podá hlášení na nadřízený stupeň.

¹⁷ Ibid. 8.2. Vyprošťování raněných z vozidla s. 118.

¹⁸ Ibid. 8.1. Zásady opuštění vozidla při zasažení s. 117.

Obrázek č. 3.: Schéma provedení BD Reakce na kontakt – vyjiti z kontaktu: odsun zraněného

4.2 Reakce na kontakt: blízká léčka (méně než 50m)

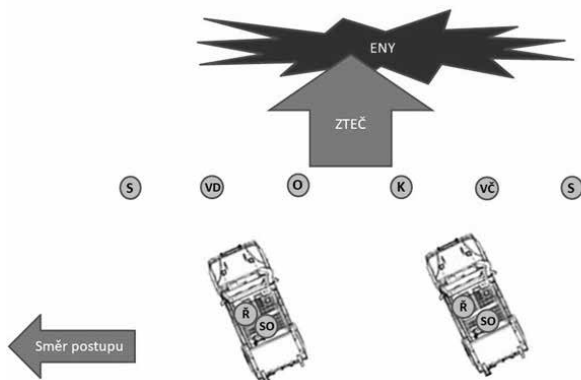
Další variantou reakce na kontakt je situace, kdy četa vjede do připravené léčky a jedinou zbývajícím možností je provést vlastní protizteč dříve, než nepřítel stihne jednotku zničit.

Jednotka je přinucena zastavit, na povel provádí dril 4.1.2. vzdálená léčka – sesednutí. Při sesedání jednotky velitel vyhodnocuje situaci (terén vhodný pro přípravu léčky, připravené pozice nepřítel, blízký kontakt: vzdálenost od nepřítel na hod granátem) a rozhodne se vyhlásit signál: „blízká léčka“. Důležité je proniknutí signálu ke všem jednotlivcům!

VČ/ZVČ sesedá a vede zteč na pozice nepřítel. Zteč provádí jen družstvo ve smrtící zóně. SO samostatně ničí nepřítel a přebírají roli velitele vozidla. Ř zůstávají ve vozidlech, vyhledávají cíle pro SO, hlásí výsledky palby a jsou připraveni doplnit municí pro M2HB, nebo manévrovat s vozidlem. Zbytek čety ničí nepřítel ze stávající pozice a při provedení zteče odkládá palbu.

Pokud zteč provádí celá četa, ZVČ zůstává ve vozidle, řídí palbu vozidel a komunikuje s nadřízeným. ZVČ podává hlášení nadřízenému, vyžaduje podporu.

Po provedení reakce na blízkou léčku jednotka pravděpodobně nebude schopna samostatně opustit prostor. Proběhne tříbodové hlášení (ACE Report), jednotka zaujme obranné postavení, založí shromaždiště raněných, provede přerozdělení zbraní a municie, vyčkáva pomoc. Postupuje dle situace.

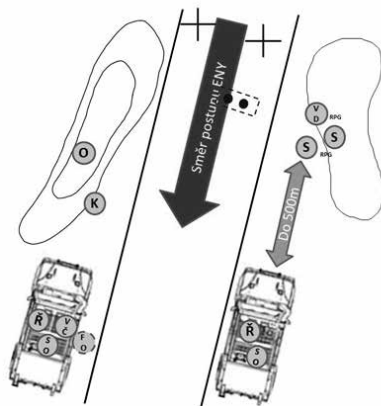

Obrázek č. 4.: Schéma provedení BD Reakce na kontakt – blízká léčka

4.3 Zaujetí blokovací pozice

Dril zaujetí blokovací pozice vychází ze zkušeností s použitím lehké pěchoty. V sestavě mechanizované brigády jedna motorizovaná rota plní úkol protivýsadkové zálohy/jednotky rychlé reakce. Modelovou situací je neočekávaný vývoj na bojišti, kdy jsou hlavní síly brigády vázány v boji a nepříteli se podaří průnik do sestavy z neočekávaného směru (např. přes sousední jednotky). Přeskupení hlavních sil vyžaduje delší časový úsek a schopnost motorizovaných jednotek provést rychlý přesun a zaujmout blokovacího postavení získává čas potřebný na provedení manévru mechanizovaných jednotek. BD zaujetí blokovací pozice je do značné míry variantou narychlo připravené léčky s vozidly. Pro splnění úkolu proti silnějším nepříteli je nutné prioritní přidělení nepřímé palebné podpory, bez které lehká jednotka nedokáže provést vyvázání z kontaktu a zároveň zachovat vlastní bojeschopnost.

Úkolem motorizované čety je zastavit, nebo zdržet postup nepřítele. Blokovací pozici je nutné zaujmout po rychlém přesunu z chodu s minimálním časem na plánovací proces velitele. Podmínkou úspěšného splnění úkolu je rychlost provedení manévru. Je proto nutné tuto taktickou činnost rozpracovat a sevcit jako bojový dril na úrovni četa. Efektivnost použití a šance přežití lehké pěchoty v boji se silným nepřítelem výrazně zvyšuje souhra s komponenty bojové podpory (hlavně nepřímá palebná podpora a ženijní podpora). Doplnění čety o specialisty bojové podpory znamená zařazení dalšího vozidla (FO) do sestavy. Toto vozidlo se obvykle za přesunu neustále pohybuje za vozidlem VČ.

Obrázek č. 5.: Schéma provedení BD blokovací pozice

Velitel vydá zkrácený bojový rozkaz na mapě. Upřesní minimálně: situaci nepřítele, situaci vlastních, úkol, předpokládanou trasu přesunu, vhodné prostory na zaujetí blokovací pozice, úkoly pro nepřímou palebnou podporu a shromazdiště pro případ rozptýlení jednotky. Taktické varianty provedení, signály a reakce na ně již musí mít jednotka předem zvládnuté v rámci nácviku BD.

Jednotka z chodu zaujme obranné postavení podobné léčce. Sestavu tvoří sesednutý a vozidlový prvek. Sesednutý prvek tvoří úderný a krycí tým. Úderný tým se skládá z VD plus 2x S. Hlavní zbraní úderného týmu jsou RPG. Krycí tým tvoří O a K, kteří vedou pozorování a podporují úderný tým. Případně je sesednutý prvek rozšířený o ženistu, který doplní léčku o ženijní nástrahy. Vozidlový prvek tvoří LOV IVECO. Úkolem vozidlového prvku je přeprava sesednutého prvku, zabezpečení velení, podpora (případně doplněno o vozidlo dělostřeleckého průzkumu).

Při realizaci jednotka provede BD, sesednutý prvek zastaví nepřítele a poté pod krycí palbou ustoupí vzad. Na smluveném místě se spojí s vozidlovým prvkem, nasedne a celá jednotka se přesune na novou pozici. Znovu provede BD a poté, co je provede prvek palebné podpory opět připraven, celý manévru se opakuje. Ve spojení s vyvázáním z kontaktu, přesunem vzad a následným opakováním je BD zaujetí blokovací pozice součástí taktické činnosti boj na zdrženou prováděné na úrovni četa. Motorizovaná pěchota může vést boj na zdrženou jen v příhodném terénu.¹⁹ Jednotka kombinuje léčku, manévru a nepřímou palbu. Neustále ustupuje a snaží se tak zpomalit/zastavit postup silnějšího nepřítele.

Nejnáročnější částí manévru je zvládnutí koordinace přesunů pěchoty a palebné podpory. Předpokladem úspěšného (rychlého) provedení je funkční systém palebné podpory a schopnost čety samostatně navést palebnou podporu.

¹⁹ Viz Taktika pozemních sil, Vojenská doktrína Pub-31-10-02, Vyškov 2011, s. 140 – 163.

5. VYBRANÉ TAKTICKÉ MANÉVRY V PROVEDENÍ MOTORIZOVANÉ PĚCHOTY

5.1 Obrana: střežení zátarasu

V sestavě brigády lze při obraně lehkou pěchotu nejefektivněji využít na střežení zbudovaných ženíjných překážek. Obranu brigády lze kombinací ženíjního budování, nepřímé palebné podpory a lehké pěchoty rozprostřít na větším prostoru. Ženíjný zátaras bráněný lehkou pěchotou a nepřímou palbou dokáže zdržet postup nepřítele do příchodu mechanizovaných jednotek. Výhodou tohoto provedení je i efektivnější (manévrové) použití mechanizovaných jednotek, které nemusí držet statické pozice v přední linii obrany. Tento přístup odpovídá i doktrínou definovanému způsobu použití lehké pěchoty při provádění taktické činnosti obrana.²⁰

Situace: četa obdržela úkol bránit prostor, jehož součástí je ženíjný zátaras. Manévr je prováděn po přípravě s plánovacím procesem. Úkol je statický a pravděpodobně dlouhodobý. Předpokládá zplánování nepřímé palby. Do sestavy pěší čety je vhodné doplnit minometné družstvo.

Velitel čety převezme zátaras. Zná proceduru převzetí a teoretické charakteristiky ženíjných zátarasů. Velitel (nejpozději na místě) vydává bojový rozkaz, jehož součástí jsou smluvené signály a činnost na ně (včetně plánu ústupu), signály pro rozpoznávání vlastních ve dne i v noci a zákres obranného postavení. Zákres obsahuje minimálně: zákres ženíjního zátarasu, orientační body, palebné sektory, čáry zahájení palby, plánované palby, hlavní a záložní postavení vozidel a palebné podpory, pozici pozorovacího stanoviště. Vlastní zákres mají všechny části jednotky. Zátaras bude součástí širšího plánu obrany – velitelé znají postavení sousedů.

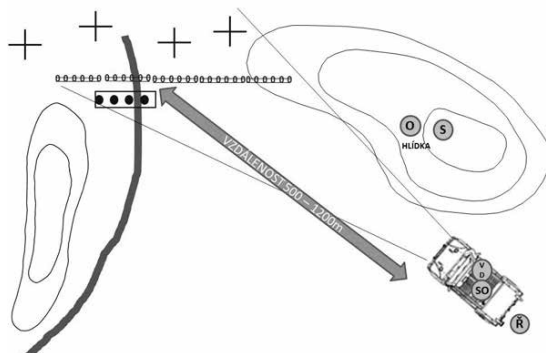
VČ např. vydá družstvu úkol střežit ženíjný zátaras. Jednotka funguje ve dvou směnech, vždy jedna střeží a druhá odpočívá. Odpočívající směna je vždy připravena na smluvený signál zaujmout plánovaná obranná postavení.

Střežící směna se dělí na sesednutý a vozidlový prvek. Sesednutý prvek tvoří předsunutou hlídku, zaujímá pozorovatelnou a zabezpečuje zátaras pozorováním.

Vozidlový prvek zabezpečuje zátaras nepravidelným pozorováním (omezení baterie zbraňové stanice). Je připraven ničit nepřítele palbou M2HB (při vypnuté zbraňové stanici zpoždění cca 1. min od obdržení povelu). SO má vlastní palebné schéma. Vozidla provádějící střežení se také střídají na pozici. Velitel zůstává ve vozidle, vyhlašuje signály, hlásí nadřazenému a vyžaduje palebnou podporu. Jeden člen osádky je neustále sesednutý a střeží „6. hodinu“.

Důraz kladen na maskování střežících vozidel. Osádka minimalizuje čas spouštění motoru vozidla (zvláště v zimě), zatemnění, maska na vozidle, omezení rádiového provozu s nastaveným minimálním možným výkonem radiostanic. Dobíjení baterií je prováděno až po vystřídání střežících vozidel (pokud reálný stav baterií dovoluje).

²⁰ Ibid. s. 129 – 130.

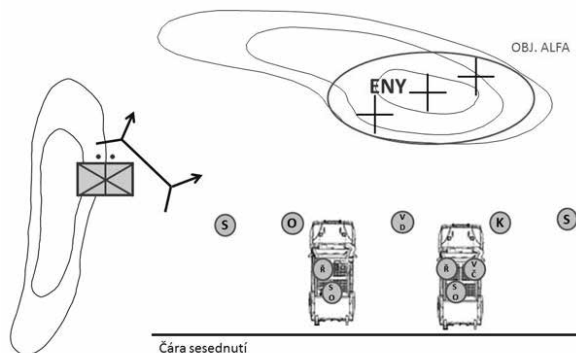
Obrázek č. 6.: Obrana: střežení zátarasu - schéma provedení

5.2 Útok: využití LOV v útočném manévru

Motorizovaná pěchota je při vedení útoku značně omezena zranitelností vlastních vozidel, která navíc mají malou prostupnost při jízdě mimo komunikaci. Nemůže proto provádět útok způsobem, který počítá s využitím bojových sestav mechanizovaných jednotek (linie, stupňovitě vlevo/vpravo atd.). Existuje několik variant provedení útoku motorizovanými jednotkami, jedná se vždy o kombinace základního způsobu využití lehkých vozidel. LOV Iveco je možné využívat k provedení útoku pouze na nepřítele, kterého lze dočasně umlčet, nebo nad ním získat palebnou převahu.

Proti silnějšímu nepříteli musí motorizovaná pěchota útočit bez vozidel a za výhodných podmínek (nepřehledný terén, snížená viditelnost, přečíslení atd.). LOV jsou využita jen jako přepravní prostředek, v určeném prostoru osádka sesedají a provádí klasický pěší útok. Naopak pokud je předpokládán slabý nepřítel, může motorizovaná pěchota provést rychlejší manévr společně s vozidly, které používá jako přímou palebnou podporu.

Palba z M2HB umístěného na LOV IVECO je za pohybu vozidla nepřesná a málo efektivní. Jednotka proto vždy provádí postupný manévr, kdy jedno družstvo (četa) zaujme statickou pozici a kryje postup druhého. Na příhodném místě pěchota druhého družstva (čety) sesedá a provádí zteč pozice nepřítele. Podle situace pěchota postupuje zároveň s vozidly, nebo ve vzdálenosti až několika stovek metrů nalevo, či napravo.

Obrázek č. 7.: Útok čety: přímá podpora vozidel - schéma provedení

Situace: četa dostala úkol ovládnout objekt ALFA (slabý nepřítel). Útok je zahájen z kryté pozice po umlčení nepřítel nepřímou palbou.

Četa na vozidlech útočí po družstvech, vždy jedno družstvo kryje ze zastávky a druhé postupuje. LOV nemohou při pohybu mimo komunikaci udržet jednotnou formaci (vyhýbání překážkám). Formace vozidel za přesunu se často mění – nutnost samostatné koordinace palby každým velitelem vozu. Nebezpečí zásahu vlastních vozidel – vyžaduje důraz na zvládnutí palby v průběhu manévru při výcviku.

Velitel čety plánuje čáru sesednutí ve vzdálenosti obvykle 100 – 300 m od objektu zteče. Pokud možno na kryté pozici. Družstvo určené ke zteči zde sesedá a přechází pozice nepřítel.

Družstvo se rozdělí na sesednutý (velí VD) a vozidlový prvek. Sesednutá pěchota se pohybuje na úrovni vozidel, aby nebránila v palbě lafetovaných kulometů. Dle charakteru terénu pěchota postupuje přímo s vozidly, nebo po jejich levé, či pravé straně.

Druhé družstvo kryje postup prvního a na signál odklání palbu. Po ovládnutí objektu dostupuje první a zaujímá postavení v objektu zteče.

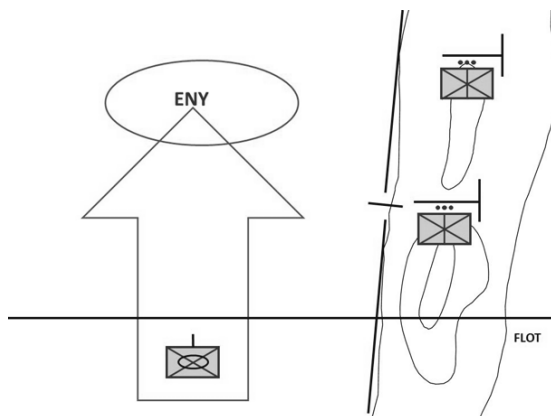
5.3 Útok: podpora hlavního úsilí

V případě útoku na silného nepřítel mohou být přednosti motorizované pěchoty nejlépe využity při plnění dílčích úkolů, jejichž cílem je vytvoření příznivých podmínek pro rozhodující útok mechanizovaných a tankových jednotek. Tato varianta použití lehké pěchoty je všeobecně naznačena v doktríně a v následující části je podrobněji rozpracováno její praktické provedení.²¹ Jak již bylo zmíněno, lehká pěchota je proti obraně

²¹ Ibid. s. 63.

silného nepřítele nasazována bez vozidel. Sesednutá pěchota zde využívá své schopnosti provádět skryté přesuny v terénu, který není příznivý pro nasazení těžké bojové techniky. Před zahájením útoku hlavních sil se pěší jednotky skrytě přesunou na určené pozice (přístupové směry), kde připraví obranné pozice (léčky) za účelem zamezení přesunu sil nepřítele do boku mechanizovaných jednotek útočících na hlavním směru.

Každý velitel bude na počátku plánování postaven před rozhodnutí, zda ponechat ve výchozím postavení prázdná vozidla, nebo zda ve vozidlech zůstanou řidiči a vytvoří tak vozidlový prvek, který může využít v dalších fázích operace. Rozhodnutí závisí na posouzení konkrétní situace. Zvláštností motorizovaných jednotek je plnohodnotné zahrnutí řidičů do výcviku pěší taktiky. Velitel jednotky tak má možnost využít všechny členy jednotky k provedení sesednutého manévru. Každá četa motorizované pěchoty (až 20 osob) pak dokáže připravit maximálně dvě blokovací postavení v hloubce do 10 km (varianta aeromobilního přesunu neumožňuje provedení skrytého přesunu).²² Důležitým faktorem pro plánování je i dostřel vlastních minometů. V lepším případě jsou obranná postavení připravována v dosahu vlastní palebné podpory.

Obrázek č. 8.: Útok: pěchota jako podpůrné úsilí – schéma provedení

²² Rychlost pěšího přesunu čety v neznámém terénu za omezené viditelnosti je kolem 2.km/hod a na zaujetí blokovací pozice za stejných podmínek jednotka potřebuje nejméně 30 min. Čas navíc je nutné kalkulovat na dosažení a překonání předního okraje sil nepřítele, odpočinek a rezervu. Dostupnost jednotky vypočítáme, pokud zvážíme modelovou situaci: útok hlavních sil má začít v 0500, pěchota nasazená v podpůrném úsilí musí hlásit připravenost k plnění úkolu nejpozději 0430. Pokud jednotka zahájí přesun v 2100 předchozího dne, může proniknout zhruba až 10 km za přední okraj nepřítele.

6. MOŽNOSTI ROZVOJE LEHKÉ PĚCHOTY

V předcházejících kapitolách byl naplněn cíl textu, tedy vypracovány drily a taktické postupy pro použití motorizované pěchoty s LOV Iveco. Detailní rozpracování taktiky ukázalo na několik mezer ve schopnostech, které omezují možnosti reálného nasazení lehké pěchoty. Následující část, ještě před formulováním celkových závěrů, ukáže hlavní identifikované nedostatky.²³

Prvním omezením jsou nedostatečné schopnosti stávajících protitankových zbraní (RPG-7). Pro lehkou pěchotu je tento nedostatek zvláště citelný, neboť za sebou nemá přímou palebnou podporu BVP. Nízké schopnosti RPG-7 jsou v současnosti největším rizikem, při případném nasazení motorizované pěchoty proti konvenčním silám dle výše uvedených scénářů. Bez kvalitních protitankových zbraní (nejlépe komplety řízených střel i přenosné zbraně pro jednotlivce) je hodnota lehkých jednotek na bojišti značně omezená.

Ve výše popsaných variantách taktických postupů bylo ukázáno, že pro lehké jednotky je životně důležitá schopnost vyvázat se z boje. Nedostatkem zavedených vozidel je absence zadýmovacích granátů pro vytvoření kouřové clony. Dočasné ukrytí za kouřovou clonu je jednou z mála variant, které mohou lehké jednotky využít při kontaktu se silným nepřítelem. Šanci na přežití lehké pěchoty v konvenčním boji by výrazně zvýšilo dovybavení LOV zadýmovacími prostředky.

Dalším omezením je neschopnost využít vlastních minometů bez doplnění specialistů v dělostřelecké odbornosti. Podmínkou zvládnutí některých taktických manévrů je i rychlá souhra s jednotkami nepřímé palebné podpory. Jak bylo výše ukázáno, rozdílné vybavení jednotek vyžaduje aplikaci specifických taktických postupů, proto taktika jednotek s LOV Iveco, Pandury, či BVP - 2 je nutně odlišná. Univerzální specialisté nemají čas k secvicení specifických taktických postupů na potřebnou úroveň k dosažení souhry všech částí úkolové organizace. Tento nedostatek je možné minimalizovat při plánovaném nasazování úkolových uskupení, kdy je zpravidla dostatek času na společnou přípravu před nasazením. Jenou z klíčových charakteristik současného bezpečnostního prostředí je rychlá eskalace konfliktů (viz např. tzv. ukrajinská krize), což ve svém důsledku vyžaduje zkrácení času na přípravu jednotek před nasazením. V případě nutnosti nasazení větších úkolových uskupení do konvenčního konfliktu by se systém doplňování základních schopností do organických jednotek negativně projevil na reálně dosažitelné úrovni bojeschopnosti.

Pochopitelně specialisty jako jsou letečtí návodčí bude nutné doplňovat dle potřeby do jednotek vždy. Jednotky však musí být reálně schopné využít všech zbraní, které mají organicky zařazené do vlastní sestavy. Pro lehkou pěchotu je zvláště důležitá efektivně fungující souhra s nepřímou palebnou podporou, čehož lze dosáhnout jen pravidelným

²³ Viz také provedená SWOT analýza a popis zkušeností z nasazení a použití jednotek lehkého typu. ZAHRADNÍČEK, Pavel, Možné perspektivy rozvoje bojových jednotek lehkého typu, *Vojenské rozhledy*, 2014, roč. 23 (55), č. 2, s. 109-116, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on line), dostupné z www.vojenskerozhledy.cz.

výcvikem již v mírových podmínkách. Z tohoto důvodu by jednotky ve své sestavě měly mít trvale přidělené specialisty, které potřebují k provedení základní taktiky, vyplývající z nejpravděpodobnějších variant jejich použití.

ZÁVĚR

Výstavba jednotek lehké pěchoty na platformě LOV Iveco vyžaduje rozpracování specifických taktických postupů a jejich následné zapracování do výcvikových manuálů. Motorizovaná pěchota musí být připravena plnit úkoly i v sestavě brigády v konvenčním konfliktu, což je největším nedostatkem současných motorizovaných praporů AČR. V článku byly detailně rozpracovány bojové drily a taktické postupy pro použití jednotek s LOV Iveco. Na základě výstupů článku je možné provádět výcvik pěchoty s LOV Iveco. Důkladně secvičeny by měly být všechny taktické postupy pro doktrínou definované způsoby použití daných jednotek. Ideálně by taktické postupy měly být rozpracované ve výcvikových programech pro daný typ jednotek. Jako klíčové schopnosti pro úspěšné provedení taktických postupů konvenčním boji byly identifikovány: 1. účinně využívat nepřímou palebnou podporu, 2. využívat ženiní nástrahy, 3. vést boj s mechanizovanými vozidly s využitím přenosných protitankových zbraní, 4. vyvázat se z kontaktu se silným nepřítelem.

Motorizovaná pěchota vznikala v AČR od roku 2008 a prokázala své přednosti při plnění nebojových úkolů i zahraničních misí. Nejsilnější stránku lehké pěchoty představuje její nasazení bez vozidel, kdy jednotky provádí pěší, nebo aeromobilní přesuny. Nicméně motorizované jednotky musí být použitelné v konvenčním konfliktu i na vozidlech. Mechanizované prapory se neobejdou bez podpory lehkých jednotek s vozidly, jejichž základním úkolem je efektivně doplňovat hlavní bojové úsilí. Pro realizaci této varianty použití lehkých jednotek je nutné dále investovat do jejich vybavení a efektivně secvičovat klíčové taktické manévry.

Za deset let používání LOV IVECO v AČR se jasně projevil nedostatky plynoucí z jejich konstrukčních omezení. Nejzávažnějšími jsou jejich nízká odolnost a omezený vnitřní prostor ve vozidle. LOV IVECO je nevhodnější pro jednotky plnící úkoly střežení, ochrany osob, či průzkum. Jeho využití jako hlavního bojového vozidla lehké pěchoty s sebou přináší značná omezení. Rozpracování taktických postupů vedení konvenčního boje s LOV IVECO je proto jen dočasným řešením stávající situace. Vzhledem k aktuálně rostoucímu důrazu na schopnost vedení konvenční války je tato improvizace dlouhodobě neudržitelná a výzbroj motorizované pěchoty v AČR bude nutné do budoucna řešit.

Autor: **Major Mgr. et Mgr. Karel Zetocha, Ph.D.** Narozen 1977, absolvoval Fakultu sociálních studií Masarykovy university v Brně, obory politologie, mezinárodní vztahy a evropská studia. Působil jako odborný asistent na Ústavu strategických studií Univerzity obrany (2007) a vyučoval na oboru Bezpečnostní a strategická studia. Od roku 2011 sloužil u 74. lehkého motorizovaného praporu. V současnosti je příslušníkem Generálního štábu Armády České republiky. Odborně se zaměřuje na problematiku fungování bezpečnostních složek v demokracii, obrannou politiku a vojenské umění. Je autorem monografie Zpravodajské služby v nové demokracii: Česká republika, editorem učebnice Vojenská strategie a autorem řady odborných článků.

Jak citovat: ZETOCHA, Karel. Bojové použití lehké pěchoty: taktika LOV Iveco. *Vojenské rozhledy*. 2018, 27 (1), 85-106. ISSN 1210-3292 (print), 2336-2995 (on-line). Available at: www.vojenskerozhledy.cz